

دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی در
بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس

در اجرای ماده‌ی ۱۳ آئین‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس موضوع تصویب نامه‌ی شماره‌ی ۱۷۷۹۲/ت/۴۲۴۵۹ ک مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۹ هیأت وزیران، این دستورالعمل به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید.

ماده ۱: کلیه‌ی اصطلاحات و واژه‌های به کار رفته در این دستورالعمل، همان مفاهیم تعریف شده در قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذرماه سال ۱۳۸۴ و آیین‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس مصوبه هیأت وزیران مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۹ را دارند. سایر اصطلاحات به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر تعریف می‌شوند:

۱ – آیین‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی: آیین‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی در بورس‌ها و بازارهای خارج

از بورس موضوع تصویب‌نامه‌ی شماره‌ی ۱۷۷۹۲/ت/۴۲۴۵۹ ک مورخ ۱۳۸۹/۱/۲۹ هیأت وزیران؛

۲ – قیمت پایانی: در مورد اوراق بهادار پذیرفته‌شده در بورس یا بازار خارج از بورس در هر روز، عبارتست

از قیمتی که بورس یا بازار خارج از بورس به عنوان قیمت پایانی ورقه‌ی بهادار در آن روز، اعلام می‌کند

و در غیر این صورت عبارتست از قیمت در آخرین معامله‌ی صورت‌گرفته تا پایان آن روز.

ماده ۲: هر شخص خارجی یا هر شخص ایرانی دارای سرمایه با منشاء خارجی که متقاضی دریافت مجوز

معامله است، باید مدارک زیر را به سازمان تسلیم نماید.

الف- تقاضا نامه‌ای مطابق فرم‌های سازمان،

ب – سایر فرم‌هایی که برای دریافت کد معاملاتی لازم است،

ج – مدارک شناسایی زیر :

۱- ج. در صورتی که متقاضی شخص حقیقی باشد:

■ اصل و تصویر شناسنامه یا گذرنامه و کارت ملی برای ایرانیان با سرمایه منشاء خارجی و

اصل و تصویر گذرنامه برای اشخاص خارجی،

۲- ج. در صورتی که متقاضی شخص حقوقی باشد :

■ اصل و تصویر اساننامه یا مدارک مشابه، مدرک تأسیس و مدرک نشان دهنده‌ی مشخصات و حدود اختیارات صاحبان امضای مجاز شخص حقوقی

تبصره ۱: مدارک موضوع بند ج این ماده باید به زبان فارسی یا انگلیسی ارائه شود. در صورتی که اصل مدارک به زبان دیگری باشد، رایحه‌ی ترجمه آن به زبان فارسی یا انگلیسی کافی است؛ مشروط به اینکه ترجمه‌ی مذکور توسط مراجع رسمی ترجمه‌ی اسناد در ایران، کشور محل اقامت متقاضی یا کشور محل صدور مدرک تأیید شده باشد.

تبصره ۲: در صورتی که تصویر مدارک موضوع بند ج این ماده، توسط مراجع ذیصلاح زیر برابر اصل شده باشد، ارائه‌ی اصل مدرک ضروری نیست:

الف) دفترخانه اسناد رسمی دارای مجوز از قوه قضائیه‌ی جمهوری اسلامی ایران؛

ب) سفارتخانه یا کنسولگری جمهوری اسلامی ایران در محل اقامت متقاضی؛

ج) مراجع صالحی که در کشور محل اقامت متقاضی یا محل صدور مدرک برای این امر تعیین شده‌اند.

تبصره ۳: سازمان می‌تواند وظایف و اختیارات خود را برای دریافت مدارک موضوع این ماده و تطبیق تصویر آن‌ها با اصل مدارک یا مصدق آن‌ها (که طبق تبصره‌های ۱ و ۲ این ماده صورت پذیرفته است) به نهادهای مالی، شرکت‌های سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، بورس‌ها، بازارهای خارج از بورس یا کانون‌های دارای مجوز تفویض نماید. در این صورت سازمان موظف است بر عملکرد اشخاص یاد شده نظارت نماید.

ماده ۳: سازمان پس از بررسی مدارک دریافت شده، موظف است ظرف حداکثر هفت روز کاری، مجوز معامله را صادر و مستقیماً یا به واسطه‌ی نهادهای مالی، بورس‌ها، بازارهای خارج از بورس یا شرکت‌های سپرده‌گذاری مرکزی به متقاضی تحویل دهد و یک نسخه از آن را به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی ارسال دارد.

ماده ۴: بورس‌ها، بازارهای خارج از بورس و شرکت‌های سپرده‌گذاری مرکزی موظفند، سامانه‌ی معاملاتی و سپرده‌گذاری اوراق بهادار خود را به گونه‌ای تنظیم نمایند که موارد زیر اجرا شوند:

۱ - محدودیت‌های موضوع ماده‌ی ۷ آیین‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی توسط اشخاص دارای مجوز معامله قابل نقض نباشد، مگر اینکه با تأیید سازمان شخص دارای مجوز معامله در مورد خرید اوراق بهاداری خاص، به عنوان سرمایه‌گذار راهبردی تلقی شود.

۲ - به محض اینکه شخص دارای مجوز معامله براساس تبصره‌ی ۲ ماده‌ی ۷ آیین‌نامه‌ی سرمایه‌گذار خارجی، به عنوان سرمایه‌گذار راهبردی تلقی شود، فروش اوراق بهادار مربوطه با رعایت ماده‌ی ۸ آیین‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی امکان پذیر باشد.

۳ - تبصره‌ی ۳ ماده‌ی ۷ آیین‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی، توسط اشخاص دارای مجوز معامله، قابل نقض نباشد.

ماده ۵: وجوه قابل انتقال موضوع تبصره‌ی ۱ ماده ۱۰ آیین‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی، به تقاضای سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی دارای مجوز معامله، توسط سازمان بورس به شرح زیر محاسبه و ضمن یک تأییدیه‌ی کتبی که مدت اعتبار آن از تاریخ صدور ۶۰ روز است، به متقاضی اعلام می‌گردد:

$$\text{وجوه قابل انتقال} = \frac{B \times 365 + \sum_{i=1}^n [N_p(\Delta D_{p_i}) - N_s(\Delta D_{s_i})] P_i}{365} + DIV$$

که در آن:

B = ارزش اوراق بهادار تحت تملک سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی دارای مجوز معامله در

۳۶۵ روز قبل از تاریخ ارایه‌ی تقاضا، به قیمت‌های پایانی در تاریخ ارائه‌ی تقاضا؛

N_p = تعداد اوراق بهادار خریداری شده‌ی نوع i توسط سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی

دارای مجوز معامله، در دوره‌ی ۳۶۵ روزه‌ی منتهی به تاریخ ارائه‌ی تقاضا، به قیمت خرید؛

ΔD_{p_i} = تعداد روز بین تاریخ خرید اوراق بهادار نوع i تا تاریخ ارائه‌ی تقاضا؛

N_s = تعداد اوراق بهادار فروخته شده‌ی نوع i توسط سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی

دارای مجوز معامله، در دوره‌ی ۳۶۵ روزه‌ی منتهی به تاریخ ارائه‌ی تقاضا به قیمت فروش؛

ΔD_{s_i} = تعداد روز بین تاریخ فروش اوراق بهادار نوع i تا تاریخ ارائه‌ی تقاضا؛

P_i = قیمت پایانی اوراق بهادار نوع i در تاریخ ارائه‌ی تقاضا؛

n = تعداد اوراق بهادار خریداری شده توسط سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی دارای مجوز

معامله، در دوره‌ی ۳۶۵ روزه‌ی منتهی به تاریخ ارائه‌ی تقاضا؛

$DIV =$ مبلغ سود نقدی دریافتی توسط سرمایه‌گذار خارجی یا سرمایه‌گذار ایرانی دارای مجوز معامله که از سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار در دوره‌ی ۳۶۵ روزه‌ی منتهی به تاریخ ارائه‌ی تقاضا حاصل شده‌است؛

$\Sigma =$ علامت جمع

ماده ۶: برای اثبات منشأ خارجی سرمایه‌ی شخص ایرانی که مجوز معامله دریافت کرده است، ارائه‌ی گواهی بانک یا مؤسسه اعتباری ایرانی که حساب یا حساب‌های بانکی زیر در آن افتتاح شده است، مبنی بر اینکه سرمایه‌ی شخص ایرانی مذکور به صورت ارز (یا ریال) از یک شعبه‌ی بانکی در خارج از ایران به یکی از حساب‌های بانکی زیر واریز شده باشد، کافی است:

۱ _ حساب بانکی در یک بانک یا مؤسسه‌ی اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی که به نام شخص ایرانی دارای مجوز معامله افتتاح شده است،

۲ _ حساب بانکی در یک بانک یا مؤسسه‌ی اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی که به نام آن نهاد مالی افتتاح شده که شخص ایرانی دارای مجوز معامله به عنوان واسطه‌ی انجام معاملات اوراق بهادار انتخاب نموده‌است،

۳ _ حساب بانکی در یک بانک یا مؤسسه‌ی اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی که به نام نماینده‌ی شخص ایرانی که توسط وی برای انجام معاملات اوراق بهادار انتخاب شده، افتتاح شده‌است.

تبصره: به تقاضای شخص ایرانی دارای مجوز معامله و ارائه‌ی گواهی موضوع این ماده، سازمان موظف است پس از احراز صحت گواهی، میزان انتقال سرمایه‌ی شخص ایرانی دارای مجوز معامله به داخل ایران را مطابق گواهی بانک، به عنوان سرمایه‌ی دارای منشأ خارجی ثبت و تأیید نماید. تأییدیه‌ی سازمان باید شامل مشخصات شخص ایرانی دارای مجوز معامله، مبلغ ارز منتقل شده به ایران، نوع ارز منتقل شده و تاریخ انتقال باشد. این تأییدیه به منزله‌ی آن است که منشأ خارجی سرمایه اثبات شده و در هنگام خروج ارز، مورد سؤال و بررسی مجدد قرار نمی‌گیرد.

ماده ۸: به غیر از سهام پذیرفته شده در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس که سرمایه‌گذاری خارجی در آن‌ها تابع آیین‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی است، تملک و معامله‌ی سایر اوراق بهادار صادره توسط ناشران ایرانی، از قبیل اوراق مشارکت، اوراق صکوک، گواهی سپرده‌ی بانکی و واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌ها توسط اشخاص خارجی پس از دریافت مجوز معامله، بدون محدودیت مجاز و تابع مقرراتی می‌باشد که برای اشخاص ایرانی لازم‌الاجرا است.

تبصره: سازمان موظف است به تقاضای شخص خارجی یا شخص ایرانی دارای سرمایه‌ی با منشاء خارجی برای سرمایه‌گذاری در سایر اوراق بهادار موضوع این ماده، مجوز معامله صادر نماید. اشخاصی که به این منظور، مجوز معامله دریافت می‌کنند، مشمول تسهیلات پیش‌بینی شده در ماده‌ی ۱۰ آیین‌نامه‌ی سرمایه‌گذاری خارجی برای افتتاح حساب بانکی، نقل و انتقال ارز به داخل و خارج از ایران، تبدیل ارز به ریال و بالعکس و سایر عملیات بانکی می‌گردند.

ماده ۹: شخصی که مجوز معامله دریافت می‌کند موظف است به درخواست سازمان، اطلاعات، اسناد و مدارک لازم را به سازمان، بورس یا بازار خارج از بورس یا مراجعی که سازمان تعیین می‌کند در مهلت مقرر ارائه نماید. درخواست سازمان برای ارائه‌ی اطلاعات، اسناد و مدارک به منظور وصول به اهداف زیر خواهد بود:

۱- بررسی شکایاتی که از فعالیت دارنده‌ی مجوز معامله ارائه شده است؛

۲- اطمینان از تطبیق فعالیت دارنده‌ی مجوز معامله با قوانین و مقررات و بررسی تخلفات احتمالی؛

۳- تهیه‌ی گزارش برای تصمیم‌گیری یا انتشار عمومی؛

تبصره ۱: سازمان و سایر مراجع موضوع این ماده باید اطلاعات، مدارک و اسنادی را که از دارنده‌ی مجوز معامله دریافت می‌کنند، محرمانه تلقی کرده و به جز در موارد زیر به شخص دیگری به غیر از کارکنان مرتبط، وکلا، بازرس یا حسابرس خود ارائه نکرده یا برای عموم منتشر نمایند:

۱- در صورتی که قبلاً رضایت دارنده‌ی مجوز معامله را برای انتشار عمومی یا ارائه‌ی آن‌ها کتباً دریافت کرده باشند؛

۲- در صورتی که اطلاعات به صورت سرجمع منتشر یا ارائه گردد به طوری که امکان ردیابی یا تشخیص اطلاعات مرتبط با هر دارنده‌ی مجوز معامله، امکان‌پذیر نباشد؛

۳- در صورتی که انتشار عمومی یا ارائه‌ی آن‌ها به مراجعی خاص از جمله سازمان و محاکم قضایی، طبق سایر قوانین و مقررات الزامی باشد؛

تبصره ۲: در صورتی که دارنده‌ی مجوز معامله، اطلاعات، اسناد و مدارک درخواست شده طبق این ماده را به موقع به اشخاص تعیین شده تسلیم نکند، سازمان می‌تواند مجوز معامله‌ی سرمایه‌گذار خارجی را در خصوص خرید اوراق بهادار تعلیق یا لغو نماید. در این صورت، سرمایه‌گذار خارجی در دوران تعلیق یادشده یا پس از لغو مجوز خرید، فقط دارای حق فروش اوراق بهاداری که به نام خود خریده است، می‌باشد.

تبصره ۳: اشخاص خارجی دارنده‌ی مجوز معامله همانند اشخاص ایرانی، در صورت تقاضای مراجع قضایی جمهوری اسلامی ایران، مبنی بر ارائه‌ی اسناد، مدارک یا اطلاعات معاملات اوراق بهادار زیر، ملزم به ارائه‌ی اسناد، مدارک یا اطلاعات درخواست شده در موعد مقرر خواهند بود:

۱- اوراق بهادار ناشران ایرانی،

۲- اوراق بهادار ناشران خارجی که مجوز انتشار خود را از سازمان دریافت کرده یا نزد سازمان به ثبت رسیده باشند.

ماده ۱۰: این دستورالعمل در ۱۰ ماده و ۸ تبصره در تاریخ ۱۳۹۰/۷/۱۱ به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار رسید. از تاریخ تصویب این دستورالعمل کلیه مقررات مغایر با آن ملغی اعلام می‌شود.